

СТРАТЕГІЯ АУТСОРСИНГУ В СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Організаційна структура підприємства повинна передбачати наявність система ефективного управління операційними процесами, яка не може функціонувати без оптимальної організації бухгалтерського обліку, що представляє собою сукупність взаємодіючих ланок, спрямованих на цілісну діяльність і розвиток суб'єкта господарювання. Така структура дає можливість підприємству здійснювати найбільш раціональну взаємодію як між його внутрішніми підрозділами, так і з зовнішнім середовищем. Обираючи форму організації бухгалтерського обліку, підприємство повинно виходити з умов забезпечення максимально ефективної її організації.

Найбільш ефективно досягати поставлених цілей, можна виходячи з виявлення переваг та недоліків існуючих моделей організації бухгалтерського обліку та використання найбільш оптимального варіанту для суб'єкта господарювання. В даному дослідженні нами сконцентровано увагу на таких моделях організації бухгалтерського обліку як організація ведення бухгалтерського обліку на договірних засадах зовнішнім провайдером, тобто передача максимально можливої кількості облікових процесів та процедур на крауд-технології (аутсорсинг) з точки зору організації облікових процесів.

На сьогодні, масштабного розвитку набуває один із різновидів крауд-технології – аутсорсинг (від англ. outsourcing (outer-source-using) використання зовнішнього джерела/ресурсу). Концепція аутсорсингу як принципу нової стратегії управління була створена у 1963 р. компанією “Electronic Data System”. О. В. Дідух [1] акцентує увагу на тому, що аутсорсинг є інструментом управління функціонуванням підприємства-замовника, яке реалізується в процесі його аутсорсингової діяльності. Є.С. Бистрова під бухгалтерським аутсорсингом [2] розуміє передачу ведення бухгалтерського обліку підприємства стороннім спеціалістам з метою оптимізації бізнес-процесів. В. В. Панков, С. А. Наумова [3] розглядає аутсорсинг бухгалтерського обліку як передачу функцій або процесів ведення бухгалтерського обліку або окремих ділянок обліку, іноді разом з відповідними активами зовнішньому постачальнику, який надає конкретну послугу з обліку на протязі встановленого часу за погодженою ціною, гарантуючи певну якість ведення обліку і розподіляючи ризики на себе і замовника. І. В. Петрик [4] розширює змістове наповнення поняття “аутсорсинг” в мережі поставок та на противагу існуючим типовим умовам відносин аутсорсингу між окремим підприємством та аутсорсинговою організацією передбачає включення обов'язкових умов поширення цих відносин на процеси чи \ та підпроцеси, уникнення трансакційності відносин, пріоритетності спільних цілей та солідарної відповідальності за ризик, чим субординовано відносини аутсорсингу у порівнянні із субпідрядом та кооперацією.

З усього різноманіття існуючих визначень, вважаємо, що аутсорсинг в сфері бухгалтерського обліку – це передача функцій бухгалтерського обліку або процесів ведення бухгалтерського обліку або окремих ділянок обліку (облік заробітної плати, облік основних засобів, облік банківських операцій і т.д.), іноді разом з відповідними активами зовнішньому (сторонньому) постачальнику або провайдеру, який надає конкретну послугу з обліку протягом встановленого часу за узгодженими сторонами розцінками, гарантуючи певну якість ведення обліку і розподіляючи ризики щодо ведення обліку на себе і замовника.

Перехід на аутсорсинг бухгалтерського обліку виступає стратегічним рішенням для підприємства, оскільки дане рішення має пряме відношення до всіх аспектів управління підприємством.

Прийняття стратегічного рішення щодо введення аутсорсингу бухгалтерського обліку має враховувати безлічі управлінських принципів, головним з яких є принцип системності, що передбачає взаємодію елементів всередині системи (організації), а також їх взаємозв'язку з іншими системами із зовнішнього середовища. Іншими словами, принцип системності забезпечує можливість розглядати підприємство і зовнішнє середовище як єдине ціле.

Серед переваг аутсорсингу для підприємства слід виділити :

- ✓ зниження витрат на утримання бухгалтерії. Для роботи навіть одного штатного бухгалтера потрібно обладнане робоче місце, що припускає наявність комп'ютера, телефону та іншої оргтехніки, покупку і установку бухгалтерських програм.
- ✓ якість послуг. Оскільки в компаніях, що спеціалізуються на наданні бухгалтерських послуг, всі бізнес-процеси давно вже відпрацьовані, то і рішення як складних, так і рутинних питань відбувається набагато швидше. При цьому аутсорсер пропонує своєму клієнту одночасну підтримку декількох фахівців, які перебувають у нього в штаті: юристів, фахівців з податкового права і трудового законодавства. Для підвищення якості робота спеціаліста, який веде облік, контролюється і перевіряється начальником відділу і аудитором внутрішнього контролю. Оперативне реагування на зміну законодавства і володіння сучасними пакетами правових і бухгалтерських програм також підвищують якість послуг, що надаються і гарантують правильне і своєчасне оформлення і ведення звітності.
- ✓ відповідальність за результат. У разі передачі бухгалтерського обліку на аутсорсинг компанія захищена положеннями договору, за яким аутсорсер несе відповідальність за заподіяння шкоди при наданні бухгалтерських послуг в результаті помилок, упущень, втрати і пошкодження документів, ненавмисного порушення законодавства.
- ✓ конфіденційність. Оскільки аутсорсер і його клієнт є бізнес-партнерами, чії інтереси повинні збігатися, то між ними укладається угода про збереження в таємниці будь-якої інформації, отриманої в зв'язку з виконанням договору, щоб уникнути втрат і нанесення шкоди інтересам клієнта.

Суттєвою перевагою бухгалтерського аутсорсингу є економічна складова, тобто вартість трансакційних витрат значно нища.

Серед недоліків аутсорсингу виділяють втрату контролю над діяльністю підрозділу, зниження безпеки і втрата конфіденційності, зниження залученості сторін в спільний процес, відмінності в культурних підходах та інше.

При виборі якісного аутсорсера як партнера, необхідно враховувати наступні фактори: гарантію безпеки збереження конфіденційності даних; кваліфікацію персоналу аутсорсера; вартість послуг аутсорсера; стаж аутсорсера на ринку аутсорсингових послуг; гнучкість аутсорсера при організації надання послуг; новітні технічні рішення аутсорсера; популярність торгової марки аутсорсера; широкий перелік послуг, що пропонується аутсорсером; наявність стандартів взаємодії та внутрішніх процедур у аутсорсера.

Основним юридичним документом, який регулює взаємовідносини сторін при наданні послуг бухгалтерського аутсорсингу є договір. В договорі вказуються предмет договору, умови, що визначають вимоги замовника до аутсорсингових послуг, кваліфікації фахівців, перелік і терміни виконання, вартість послуги. Крім того, обов'язки замовника і виконавця, графіки документообігу, терміни виконання зобов'язань, ступінь відповідальності. У договір слід також включати всі суттєві умови для договорів даного типу. При укладанні договору необхідно забезпечувати відповідність вартості наданих послуг їх обсягу, якості і трудозатратам.

У бухгалтерському обліку витрати на аутсорсинг в організації-замовника, відносяться до витрат звичайної діяльності. Такі витрати відображаються в бухгалтерському обліку в сумі, яка обумовлена договором з організацією-аутсорсером, в тому звітному періоді, в якому послуги були

надані. Доходів від надання аутсорсингових послуг в бухгалтерському обліку, аутсорсер відображає як доходи від продажу, пов'язані з виконанням робіт, наданням послуг. Виходячи з цього, виручка від надання аутсорсингових послуг, є для аутсорсерів доходом від операційної діяльності.

Отже, використання аутсорсингової стратегії дає можливість підприємству не тільки знижувати витрати і збільшувати капіталізацію підприємства, але рости і розвиватися більш швидкими темпами.

1. Быстрова Е.С. Аутсорсинг бухгалтерских услуг и его роль в стратегическом управлении / Е.С. Быстрова // Международная научно-практическая конференция “Учетно-аналитические аспекты в управлении экономическим субъектом”. “Молодой учёный” .№ 4.2 (63.2) . Апрель, 2014 г. – С.16-20. 2. Дідух О.В. Розвиток аутсорсингової діяльності на машинобудівних підприємствах : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / О. В. Дідух; Нац. ун-т “Львів. політехніка”. – Львів, 2014. – 24 с. 3. Панков В.В., Наумова С.А. Аутсорсинг в бухгалтерском учете / В.В. Панков, С.А. Наумова С.А. // Аудит и финансовый анализ. – 1,2019. – С.1-23. 4. Петрик І.В. Реструктуризація бізнес-процесів у мережі поставок на засадах аутсорсингу : автореф. дис. ... докт. екон. наук : 08.00.04 // І.В. Петрик, ПВНЗ “Львівський університет бізнесу та права”.- Львів, 2018. – 42 с.